

## NaturErhvervstyrelsen

Att: miljobio@naturerhverv.dk  
j.nr. 17-8097-000022.

## Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3  
DK 1609 København V  
T +45 3339 4000  
F +45 3339 4141  
E info@lf.dk  
W www.lf.dk  
CVR DK 25 52 95 29

### Høring over udkast til forslag til ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) - Krav om etablering af målrettede efterafgrøder

NaturErhvervstyrelsen har sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) i høring. Høringsudkastet vedrører hjemmelsgrundlaget for Miljø- og fødevareministeren til fastsættelse af regler om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i 2017 og 2018.

Landbrug & Fødevarer har noteret, at høringsudkastet implementerer dele af Fødevare- og landbrugspakken og Naturpakken. Overordnet set finder Landbrug & Fødevarer, at aftalen om Fødevare- og Landbrugspakken er enormt positiv for landbrugserhvervet i Danmark, idet aftalen gør op med en meget uhensigtsmæssig og dyr regulering til fordel for en mere målrettet regulering. Dette paradigmeskifte har Landbrug & Fødevarer længe efterspurgt.

Fødevare- og landbrugspakken bygger på en række initiativer, som gør, at aftalen rummer et miljøregnskab i balance og med et grønt plus på sigt. Landbrug & Fødevarer er enige i, at fremtidens miljøregulering skal bygge på et højt beskyttelsesniveau, således at man lever op til internationale forpligtigelser og nationale mål for natur- og miljøinteresser besluttet i Folketinget.

Landbrug & Fødevarer har tidligere tilkendegivet, at aftalen rummer en væsentlig miljøgevinst, idet indsatsen målrettes og tilpasses områdernes behov. Nærværende lovforslaget har til formål at sikre mod en midlertidig tilstandsændring for grundvand og kystvande. Landbrug & Fødevarer har følgende kommentarer til lovforslaget.

Høringssvaret består af to dele.

- Overordnede bemærkninger
- Specifikke bemærkninger til lovforslaget

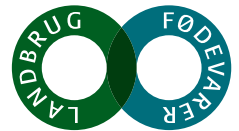
#### Overordnede bemærkninger

Af lovforslaget fremgår en præcis angivelse af det samlede indsatsbehov svarende til en kvælstofreduktion på 1.186 tons i forhold til kystvande, 3.729 tons i rodzonen i forhold til grundvand, samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018. Det fremgår hverken af lovforslagets bemærkninger eller af anden dokument, hvorledes indsatsbehovet er fastsat nærmere.

Landbrug & Fødevarer finder det dybt kritisabelt, at NaturErhvervstyrelsen fremlægger et lovforslag til kommentering og senere folketingsbehandling med fastsatte indsatser, som ikke er dokumenteret nærmere. Landbrug & Fødevarer har udbedt det samlede konsoliderede faglige grundlag for indsatsernes størrelse ved ministeriet, men har ikke fået dette før høringsfristen på

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevare- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.



dette lovforslag. Det er derfor ikke muligt at give en tilstrækkelig konkret kommentering af lovforslaget.

### **Specifikke bemærkninger til lovforslaget**

Lovforslaget bemyndiger Miljø- og fødevareministeren til fastsættelse af regler om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i 2017 og 2018. Reglerne vil ramme virksomheder i ID15-oplande/kystoplande, hvor den kvælstofreducerende effekt opnået under den frivillige ordning ikke indfrier myndighedskravet.

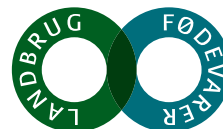
Det beskrives i lovforslaget, at den foreslåede ordning om krav om udlægning af målrettede efterafgrøder vil kunne indføres som erstatningsfri regulering, men at det ikke kan udelukkes, at der vil kunne være virksomheder, der bliver ramt atypisk skævt og så økonomisk intensivt, at der vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til erstatning efter grundlovens § 73. Særligt i situationer, hvor virksomheder har været afskåret fra at indgå en frivillig aftale på rimelige vilkår, kan det være relevant at overveje rimeligheden i indgrebet.

Uanset indgrebets karakter skal der foreligge en fyldestgørende saglig begrundelse. Landbrug & Fødevarer finder, at det faglige grundlag skal styrkes væsentligt, og at der er tale om væsentlige fejl og mangler, som bør rettes i beregningerne. Før et obligatorisk krav fastlægges bør følgende forhold inddrages i beregningerne.

- Det er alene nitratinholdet i det vand, der løber til grundvandet, der er regnet på. Der er ikke taget hensyn til, hvor meget nitrat, der i øvrigt er i grundvandsmagasinerne.
- Der er alene tale om beregnede udvaskningsniveauer med Nles-4 modellen, som nyere data peger på overvurderer udvaskningen og som derfor er under revision. Udvasningsniveauerne bør verificeres med resultaterne af de mange målinger af grundvandets nitratinhold, som GEUS er i besiddelse af.
- Man har forudsat, at der under afgrødernes rodzone kun er nitratreduktion i den såkaldte "redoxzone" til trods for, at der også er nitratreduktion i den oxiderede zone, hvor der midlertidigt ikke er ilt til stede, blandt andet ved biologisk denitrifikation.
- Man har regnet med, at landmændene, fra og med 2017, fuldt ud vil bruge den ekstra kvælstofkvote, der er en følge af tilbagerulningen af tilførselsnormerne til afgrøderne. Dette til trods for, at det allerede i 2016 har vist sig, at landmændene tilpasser gødskningen til de individuelle behov på bedriften. For 2016 har man i et par af scenarierne regnet med, at landmændene ville bruge 60 procent af normforøgelsen, eller i alt 231.000 tons. Et tal, som svarer godt til SEGES' forventning. Men det er ikke i alle scenarier, man har anvendt dette "faktiske tal", og som nævnt regner man ikke med, at noget tilsvarende vil være gældende i de kommende år.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at landmændene generelt er meget interesserede i at indgå frivillige aftaler om efterafgrøder, hvorfor det er Landbrug & Fødevarers vurdering, at der næppe bliver behov for at tvinge væsentlige arealer med yderligere efterafgrøder igennem. Dette afhænger dog af den detaljeringsgrad, der anlægges, når målopfyldelsen betragtes.

Den rummelige og tidslige usikkerhed, som det faglige grundlag bygger på ved de anvendte modeller, gør, at man må anlægge en tilsvarende passabel betragtning i efterafgrødernes placering i tid og rum. Landbrug & Fødevarer vurderer herunder, at det vil være relevant at medregne effekter fra nabo-ID15-oplande i forhold til grundvandsindsatsen og tillade forskydninger mellem år.



Med venlig hilsen

**Nikolaj Ludvigsen**  
Chefkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4458  
M +45 5118 3318  
E [nl@lf.dk](mailto:nl@lf.dk)